

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

NEE JA, ONDER BETREFFEND KOPJE JA, VERSPREID OVER MEMO (MARKEER) JA, GEHEEL

Aan
Van
Afgestemd met
In afschrift aan

MINDEF

bescherming persoonlijke levenssfeer

TER BESLISSING

Datum

16 juli 2021

Onze Referentie

BS2021009379

Opgesteld door

bescherming persoonlijke levenssfeer

nota

MR: Verdrag tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Staat Israël inzake de status van hun strijdkrachten

Aantal bijlagen

Ter informatie

1. Statusverdrag
2. Memorie van Toelichting
3. Joint Declaration 2014
4. Concept Goedkeuringswet

Aanleiding

Met het oog op continuering van Defensieactiviteiten in en samenwerking met Israël, heeft Defensie belang bij een solide beleidsmatig en juridisch raamwerk. Dat raamwerk zal bestaan uit een meerjarig, wederkerig statusverdrag (SOFA) en een Memorandum of Understanding (MOU). In het MOU wordt, naast algemene bepalingen over defensiesamenwerking, afgesproken dat er jaarlijks een concreet samenwerkingsplan zal worden gemaakt over activiteiten op elkaars grondgebied, en dat er een statusverdrag wordt afgesloten. De MOU-besprekingen zijn afgerond in januari 2020 en het MOU is gestaffed conform Aanwijzing SG-A004; het is nog niet ondertekend. De onderhandelingen omtrent het statusverdrag zijn afgerond, en hierover wordt u verzocht om een besluit.

Geadviseerd besluit

Ik verzoek u in te stemmen met de agendering van het statusverdrag met Israël in de ministerraad (MR) op of omstreeks 20 augustus a.s.. Het doel hiervan is tweeledig, namelijk het verkrijgen van instemming van de MR met ondertekening, en toezending van het verdrag, met het oog op uitdrukkelijke goedkeuring van het Parlement, voor advies aan de Afdeling Advisering van de Raad van State van het Koninkrijk.

Kernpunten

- Met het statusverdrag wordt, voor zover mogelijk, de (juridische) status/rechtspositie gewaarborgd van Defensiepersoneel dat wordt ingezet voor militaire activiteiten in het ontvangende land.
- Zoals gebruikelijk bij statusverdragen, zal voor iedere concrete activiteit naar het verdrag worden verwezen, en bezien of er aanvullende mitigerende maatregelen zullen worden genomen. Het aangaan van het verdrag betekent dus niet dat er bij voorbaat toezeggingen worden gedaan over de aard en invulling van (toekomstige) samenwerking; het verdrag biedt enkel het juridisch kader voor samenwerkingsactiviteiten, als Partijen daartoe besluiten, en behelst dus geen verplichting tot samenwerking.

- Het verdrag is van toepassing op ‘militaire activiteiten’ die plaatsvinden op het grondgebied van beide Partijen. Dit betekent dat activiteiten in het kader van het verdrag worden uitgevoerd binnen de internationaal erkende grenzen van beide landen. Voor Nederland zal het verdrag alleen gelden voor het Europese deel van Nederland.
- Het verdrag zal ter uitdrukkelijke goedkeuring (d.w.z. bij wet) worden aangeboden aan het parlement. Inwerkingtreding is pas mogelijk nadat beide Partijen hun interne procedures hebben voltooid.
- Ik adviseer u om in te stemmen met het gevraagde besluit.
- Bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken is eenzelfde procedure gestart, teneinde instemming te verkrijgen van uw ambtgenoot.

Toelichting

Politieke en bestuurlijke context

Defensiesamenwerking met Israël ligt politiek gevoelig vanwege het Israëlisch-Palestijns conflict en de situatie in de door Israël bezette Palestijnse gebieden en Golanhoogten. De recente escalatie rond Gaza toont aan hoe de neerwaartse trend – met negatieve stappen van zowel Israël (uitbreiding nederzettingen) als de Palestijnen (raketbeschietingen vanuit Gaza) ontaardt in geweld en gevolgen heeft voor de mogelijkheid een twee-statenoplossing te verwezenlijken.

De Nederlandse defensiesamenwerking in en met Israël geschiedt binnen het geldende kabinetsbeleid. De activiteiten omvatten een beperkt aantal onderwerpen en elke nieuwe samenwerkingsactiviteit wordt zorgvuldig afgewogen. De samenwerking is momenteel vooral gericht op kennisuitwisseling. Binnen de huidige kaders is er geen sprake van gezamenlijk trainen van gevechtshandelingen door Nederlandse en Israëlische militairen en worden er geen Nederlandse militairen door de Israëlische krijgsmacht opgeleid in gevechtshandelingen. Plannen voor nieuwe activiteiten worden getoetst aan deze kaders, waarbij DGB wordt geïnformeerd en waar passend geconsulteerd. Afwijking of aanpassing van de kaders vergt een besluit op het niveau van DG Beleid.

Er heeft interdepartementale ambtelijke afstemming plaatsgevonden over dit verdrag met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, het Ministerie van Financiën, en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Communicatie

DGB/DIA, DJZ en DCo zullen eventuele communicatie gezamenlijk en in overleg met BZ nader bepalen en voorbereiden.

Eerdere ontwikkelingen

Nederland en Israël werken al enige tijd samen op het gebied van defensie. In 2014 hebben de toenmalige Ministers van Defensie de wens geuit om een SOFA te sluiten. Daarnaast was het sluiten van een MOU vooral de wens van Israël. Een MOU is een niet-juridisch verbindende internationale beleidsafspraken die door of namens u mag worden ondertekend, zonder voorlegging aan de Ministerraad of het doorlopen van een parlementaire goedkeuringsprocedure. In dit geval is dit MOU ook voorgelegd aan BZ (DJZ en de regiodirectie). Het MOU zal meteen van toepassing zijn na ondertekening. Voor concrete defensiesamenwerking wordt er jaarlijks een binationaal samenwerkingsplan opgesteld dat – alvorens te worden ondertekend – wordt afgestemd met BZ. Onder dit MOU kunnen vervolgens zogenaamde *implementing arrangements* worden aangegaan die

dieper ingaan op desbetreffende samenwerking. Die zullen intern Defensie conform vigerende procedures worden afgestemd. Voorbeelden van samenwerking zijn wederzijds gebruik van trainings- en oefenfaciliteiten, maar ook gezamenlijke innovatiestudies en kennisuitwisseling.

Daar vanuit Nederland vooral belang wordt gehecht aan een statusverdrag, maar ook aan georganiseerde samenwerking met Israël, werd erop aangestuurd om het statusverdrag en MOU gelijktijdig te ondertekenen. Indien het opportuun wordt geacht dat het statusverdrag wordt ondertekend in oktober, zal het MOU ook meteen worden ondertekend, tegelijkertijd met het binationaal samenwerkingsplan, tijdens de strategische besprekingen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Geen aanvullingen.

Digitaal geaccordeerd derhalve niet ondertekend.

bescherming persoonlijke levenssfeer